

معرفی مقالات

در مقاله اول با عنوان «ویژگی‌های کار و تولید در سیره امام علی علیه السلام» سعی نگارنده بر آن بوده است که در ابتدا مولفه‌های کار و تولید را بشناساند و پس از آن با تطبیق و مقایسه گفتار و رفتار حضرت، نکات اصلی و کلیدی سیره ایشان در زمینه کار و فعالیت اقتصادی را تبیین نماید و پس از آن با تحلیل و بررسی آنها فهم و درک بهتری از زوایای سیره اقتصادی آن حضرت، جهت الگوسازی عملی در کار و تولید برای تمامی انسان‌ها علی‌الخصوص شیعیان، ارائه نماید.

مقاله دوم با عنوان «ساختار سازمان وکالت در عصر امام هادی علیه السلام و کارکردهای آن» نگارنده با واکاوی ساختار سازمان وکالت در عصر امام هادی علیه السلام، فعالیت‌های سرّی و زیرزمینی و نحوه‌ی ارتباط شیعیان و وکلا در این سازمان با امام پرداخته است و پس از آن به معرفی برخی از وکلای عام و خاص این سازمان اشاره دارد و در نتیجه‌گیری به پیامدها و دلایل پی‌ریزی این سازمان، به مواردی مانند بسترسازی فرهنگ انتظار، رفع چالش‌های فرهنگی و اعتقادی جامعه، رسیدگی به وضعیت شیعیان و ارتباط با آنان و ایجاد پویایی در بین شیعیان در عصر اختناق، اشاره کرده است.

نگارنده در مقاله سوم با عنوان «نقش سیاسی بانوان شیعه در پیشبرد تشیع در دوره دوم عصر امامت» بر آن است که با پرداختی که از مفاهیم نقش و سیاست دارد، به جایگاه بانوان شیعه برای حفظ موازین شیعی در جامعه عصر دوم امامت بپردازد. به همین منظور به تفکیک برای بانوان عصر امامت، نقش‌هایی مانند روایت‌گری در انتقال معتقدات محوری شیعه، احتجاج با بزرگان مذهب عامه، ایفای نقش به عنوان کارگزاران ائمه علیهم السلام، هجرت با رویکرد

سیاسی، وصایت بانوان خاندان اهل بیت علیهم‌السلام برای ائمه علیهم‌السلام، حمایت عاطفی از شیعیان، محافظت از جان امام علیه‌السلام را تبیین نموده و بدین نتیجه رهنمون شده است که در شرایط تقیه، که گاه برقراری هرگونه ارتباط امام با شیعیانش ناممکن و یا مستلزم صرف هزینه‌های بسیار بود، زنان گام‌های مؤثری در این عرصه برمی‌داشتند و بدین ترتیب تدبیر و درایت به موقع آنان در شرایط بحرانی، پایایی تشیع اثنی‌عشری را رقم می‌زد.

«دولت ممالیک و ارتباط آن با خلافت عباسی»، عنوان مقاله دیگری است که در آن سعی شده است به اهداف حاکمان ممالیک مصر و نیاز روز آن زمان، برای احیای دستگاه خلافت در سرزمین مصر پس از فروپاشی آن در سال ۶۵۶هـ.ق. در عراق بپردازد. بدین منظور نگارنده پس از طرح نظریات بزرگان اهل سنت در خصوص جایگاه خلافت و موقعیت آن در دنیای سیاسی آن روز، به تشریح این نکته می‌پردازد که تجدید حیات دستگاه خلافت در عصر مملوکی در مصر، نتیجه نیاز دو سویه جامعه و حکومت به حضور خلافت در عرصه سیاسی آن زمان بود و در نتیجه‌گیری به این مسأله تأکید دارد که تجدید شعار خلافت در مصر اگرچه نتوانست دولت عباسیان را به دوره اقتدار خویش بازگرداند، اما از لحاظ برخورداری دولت ممالیک از جاذبه روحانی و دینی و سیاسی خلافت، تأثیر بسزایی داشت.

نگارنده در مقاله «بررسی ارتباط اشاعره با خلافت عباسی»، به منظور بسترسازی بحث، با برشمردن ادوار اقتدار و ضعف خلافت عباسی، تکوین مکتب کلامی اشعری را مربوط به دوران ضعف این حکومت معرفی می‌کند و پس از آن در معرفی تشکیل مکاتب کلامی، به این نکته می‌پردازد که فرقه کلامی اشاعره، در ابتدا در دامن معتزله رشد یافت. سپس با اشاره به سیر تاریخی انحرافی که در عقاید معتزله به وجود آمد، به جریان رشد و تکوین مکتب کلامی اشاعره می‌پردازد و در این زمینه در نهادینه کردن تفکرات اشعری اشاراتی به نقش حکومت سلجوقی، خواجه نظام الملک و مدارس نظامیه در سراسر بلاد اسلامی دارد.

در مقاله «چگونگی مواجهه حکومت قاجار با مسأله مشروعیت» نگارنده بر آن است با پرداختن به مقوله مشروعیت و نظریه‌های مختلف اندیشمندان در ارتباط با آن، نحوه برخورد حکومت قاجار با چالش مشروعیت را به صورتی مستقل بررسی کند. بدین منظور ضمن بیان ملاک‌ها و مبانی مشروعیت، به طرح بحث مشروعیت و مقبولیت در حکومت اسلامی و پس از آن تبیین جایگاه مردم در این زمینه می‌پردازد و سپس پیدایش حکومت قاجار و ساختار اجتماعی و راه‌کارهای آن برای مشروع نشان دادن حکومت خود را، تشریح می‌کند.

نویسنده آخرین مقاله با عنوان «خاندان‌های حاکم مسلمان هند از قرن سوم تا گورکانیان» بر آن است که در بازه زمانی مطرح در این عنوان، خاندان‌های حکومت‌گر مسلمان این دوره در سرزمین هند را معرفی نماید. بدین منظور ابتدا مراحل ورود مسلمان به این سرزمین و نظام طبقاتی هند را معرفی می‌کند و سپس به معرفی تک‌تک این خاندان‌های حکومت‌گر مسلمان می‌پردازد و حکومت‌های غزنویان، غوریان، ممالیک هند، قطب شاهیان، تغلق شاهیان، خاندان لودی و افغان‌ها را به صورت مختصر معرفی می‌کند و در نهایت به این مسأله می‌پردازد که مدارای حکومت‌های مسلمان با هندی‌ها، زمینه رشد هرچه بیشتر اسلام را در این سرزمین مهیا کرده است. در حالی که سخت‌گیری و قتل و غارت در حکومت‌هایی مانند غزنویان باعث دور شدن هندی‌ها از اسلام شده است.

«و من الله توفیق»

سردبیر

